

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **D. P.**, zastoupená Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem tř. Tomáše Bati 21, Zlín, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 22. 12. 2017, č. j. 59 A 23/2016 – 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Kasační stížností se žalobkyně domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 22. 12. 2017, č. j. 59 A 23/2016 – 34, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného, Krajského úřadu Zlínského kraje, ze dne 8. 7. 2016, č. j. KUZL-76941/2015, sp. zn. KUSP-76941/2015/DOP/Ti, ve věci dopravního přestupku žalobkyně.

[2] Městský úřad Vsetín jako správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 4. 11. 2015, č. j. MUVS 8232/2015/OSA/Po/22, uznal žalobkyni výrokem I. A vinnou ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), v relevantním znění (dále jen „zákon o silničním provozu“), neboť při řízení motorového vozidla nerespektovala dopravní značku B 1 „Zákaz vjezdu všech vozidel v obou směrech“ a jela po chodníku, čímž měla porušit § 4 písm. c) ve spojení s § 53 odst. 2 zákona o silničním

provozu. Současně byla žalobkyně výrokem I. B uznána vinnou také ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, kterého se dopustila tím, že „dne 24. 07. 2015 v čase okolo 21:35 hodin ve Vsetíně, na ulici Smetanova, u pizzerie Al Capone, nepředložila na výzvu příslušníka Policie ČR při dopravní kontrole řidičský průkaz“, čímž porušila povinnost dle § 6 odst. 12 zákona o silničním provozu. Za tato jednání uložil správní orgán I. stupně žalobkyni pokutu ve výši 2000 Kč a dále uložil žalobkyni povinnost uhradit náklady projednání přestupků paušální částkou 1000 Kč.

[3] Ze správního spisu vyplynulo, že pro skutek dle výroku I. B byla žalobkyně postižena na základě oznámení přestupku ze dne 24. 7. 2015, č. j. 79390/PŘ-2015-151506, sepsaného příslušníkem Policie České republiky prap. P. N., dle něhož žalobkyně dne 24. 7. 2015 v 21:35 hod. nepředložila při silniční kontrole na ul. Smetanova ve Vsetíně u pizzerie Al Capone řidičské oprávnění, žalobkyně odmítla přestupek projednat v blokovém řízení, k oznámení přestupku se nevyjádřila ani jej nepodepsala. Dle výsledku tohoto policisty dne 16. 10. 2015, kterému byla přítomna také zmocněnkyně žalobkyně, se prap. N. za vozidlem rozjel, neboť na křižovatce žalobkyně odbočila směrem na Sychrov a poté přes vodorovné dopravní značení odbočila zpět směrem do centra. Policista řidičku dostihl, když zastavila před pizzerií Al Capone. Poté, co oba vystoupili z vozu, se žalobkyně zeptal, co její chování na křižovatce mělo znamenat, žalobkyně mu odpověděla, že nic nespáchala, a prap. N. ji vyzval k předložení dokladů potřebných pro provoz a řízení vozidla. Dle jeho vyjádření mu předložila doklady týkající se vozidla a občanský průkaz s tvrzením, že řidičský průkaz si zapomněla. Po sepsání oznámení o přestupku, které jí předložil k nahlédnutí, jí byla zakázána další jízda, neboť neustále „chtěla odjízdet“. Proto ji prap. N. poučil, že dokud si nezajistí řidičský průkaz, řídit nesmí. Doklady k provozu vozidla (osvědčení o registraci vozidla, doklad prokazující pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla) žalobkyně předložila.

[4] Již ve vyjádření zaslaném správnímu orgánu I. stupně dne 21. 10. 2015 žalobkyně tvrdila, že ve výzvě k „předložení potřebných dokladů pro provoz a řízení motorového vozidla“ nerozpoznala výzvu k předložení řidičského průkazu, ačkoliv jej u sebe měla, uložený v jiné přihrádce, než ostatní dokumenty. Jestliže ji policista následně výslovně nevyzval k předložení řidičského průkazu, dle jejího názoru pochybil a výzva nebyla zákonná.

[5] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně se žalobkyně odvolala. K odvolání žalobkyně žalovaný rozhodnutí správního orgánu I. stupně ve výroku I. A zrušil a řízení zastavil, neboť podle žalovaného nebylo dostatečně prokázáno, že přestupek spáchala žalobkyně, ve výroku I. B rozhodnutí změnil tak, že za slovní spojení „u pizzerie Al Capone“ doplnil slovní spojení „z nedbalosti“. V důsledku zrušení výroku I. A změnil žalovaný výrok II. o uložení sankce tak, že pokutu uloženou správním orgánem prvního stupně snížil na částku 1800 Kč; ve zbytku odvoláním napadené rozhodnutí potvrdil.

[6] Žalobkyně brojila proti rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě pobočka v Olomouci, který ji napadeným rozhodnutím zamítl. Krajský soud především konstatoval, že výrok rozhodnutí žalovaného o vině splňuje požadavky stanovené v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, publ. pod č. 1546/2008 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), neboť je dostatečně konkrétní, aby nebylo možné jej zaměnit s jiným skutkem. Z tohoto důvodu není dle krajského soudu

pokračování

případný ani odkaz žalobkyně na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2013, č. j. 4 As 54/2012 – 32. Z právní kvalifikace ve spojení s popisem skutku je zcela jednoznačné, že žalobkyně nepředložila řidičský průkaz.

[7] Krajský soud nepřisvědčil žalobkyni ani v tom ohledu, že by se žalovaný nevypořádal s odvolací námitkou, podle níž žalobkyně nebyla vyzvána k předložení řidičského průkazu. Žalovaný se s touto námitkou vypořádal, jestliže uvedl, z jakých důvodů nepovažuje výzvu policisty za nesrozumitelnou. Ke slovnímu spojení „*doklady k řízení a provozu vozidla*“ odkázal krajský soud na § 124 odst. 10 písm. h) zákona o silničním provozu, v němž je obsaženo, nejedná se tudíž o úřednický žargon či o jinou profesní hantýrku, které běžný řidič nemůže rozumět, ale o zákonný termín. Od svéprávné osoby s rozumem průměrného člověka, která je v pozici řidiče, tedy od osoby odborně způsobilé k řízení motorových vozidel, lze dle krajského soudu důvodně očekávat, že ví, že policista, který po ní požaduje doklady pro řízení a provoz vozidla, žádá doklady podle § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu. Mít tyto doklady u sebe je dle krajského soudu základní povinností řidiče, jejíž splnění je podmíněno znalostí těchto dokladů. Z obsahu správního spisu se dle krajského soudu nepodává, že by žalobkyni nebylo zřejmé, co po ní policista žádá, a pokud tomu tak bylo, zcela jistě by se k této skutečnosti vyjádřila v oznámení přestupku.

[8] Žalovaný se dle krajského soudu také dostatečně vypořádal s námitkou, že v době jízdy žalobkyně již nebyla řidičem. Krajský soud se ztotožnil se závěry Nejvyššího správního soudu uvedenými v rozsudku ze dne 22. 2. 2011, č. j. 2 As 1/2011 - 60, které dle krajského soudu dopadají i na projednávanou věc. Žalobkyně byla k předložení dokladů vyzvána bezprostředně poté, co ukončila řízení motorového vozidla a vystoupila z něj, souvislost žalobkyně s provozem na pozemní komunikaci tedy nebyla přetržena jiným dějem a je zde zřejmá souvislost s její účastí na provozu na pozemních komunikacích. Povinnost uložená v § 6 odst. 12 zákona o silničním provozu se vztahuje pouze na „řidiče“ definovaného v § 2 písm. d) zákona o silničním provozu. K otázce bezprostřední časové souvislosti mezi ukončením řízení a povinnostmi řidiče lze dle krajského soudu odkázat dále na rozsudek ze dne 28. 3. 2012, č. j. 2 As 130/2011 - 63, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že definice řidiče uvedená v § 2 písm. d) zákona o silničním provozu neznamená, že řidičem je pouze osoba aktuálně (tj. právě v daný okamžik) řídící vozidlo (tramvaj či jedoucí na zvířeti), jak by se snad mohlo z dikce předmětného ustanovení zdát. Takový výklad by vedl k absurdním závěrům; např. vyšetření, zda řidič není ovlivněn alkoholem, by muselo probíhat přímo za jízdy. Výklad žalobkyně by vedl k závěru, že řidič vozidla by měl kdykoliv možnost vyhnout se případné povinnosti k předložení dokladů potřebných k řízení vozidla pouze tím, že by své vozidlo zastavil a vystoupil z něj dříve, než by příslušník Policie České republiky nebo strážník obecní policie učinil výzvu.

[9] Pokud dále žalobkyně brojila proti tomu, že byla k předložení dokladů policistou vyzvána, přestože její jízda nebyla jakkoliv nestandardní a nebylo jí sděleno podezření z žádného protiprávního jednání, pak lze dle krajského soudu toliko uvést, že § 6 odst. 12 zákona o silničním provozu nepodmiňuje povinnost řidiče předložit na výzvu policisty doklady, které musí mít při řízení vozidla u sebe, jeho předchozím protiprávním jednáním, ale pouze výzvou policisty. V této souvislosti krajský soud odkázal na rozsudek ze dne 11. 3. 2015, č. j. 6 As 276/2014 - 61, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že jedinou podmínkou stanovenou zákonem pro podrobení se vyšetření na ovlivnění alkoholem dle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu je výzva policisty k provedení silniční

kontroly. Policista nepotřebuje disponovat konkrétními poznatky o podezření ze spáchání trestného činu, správního deliktu či přestupku, a to s ohledem na preventivní povahu silničních kontrol. Obdobně také v nyní projednávané věci se jedná o povinnost řidiče podmíněnou předchozí výzvou policisty. Výkladem § 6 odst. 12 zákona o silničním provozu tak nelze dospět k závěru, že policista je oprávněn požadovat po řidiči předložení zde uvedených dokladů toliko za situace, kdy má důvodné podezření na spáchání přestupku řidičem vozidla.

II.

Obsah kasační stížnosti

[10] Žalobkyně (stěžovatelka) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž navrhl, aby Nejvyšší správní soud tento rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[11] Dle stěžovatelky krajský soud nesprávně posoudil otázku týkající se určitosti výroku správního rozhodnutí. Podle jejího názoru výrok o vině nesplňuje požadavky dle § 68 odst. 2 správního řádu, neboť v něm nejsou obsažena všechna právní ustanovení, na jejichž základě bylo rozhodováno. Dle stěžovatelky § 6 odst. 12 zákona o silničním provozu neumožňuje sám o sobě provést zjištění, zda správní orgán správně subsumoval skutkový stav pod příslušnou právní normu, jelikož se jedná v podstatě o blanketní právní normu. K tomu stěžovatelka odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2016, č. j. 9 As 263/2015 - 34, a rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci, ze dne 9. 4. 2015, č. j. 60 A 10/2014 – 33, publ. pod č. 3282/2015 Sb. NSS. Stěžovatelka z těchto rozhodnutí v kasační stížnosti dovodila, že správní orgán I. stupně by dostal své povinnosti uvést příslušná právní ustanovení pouze v případě, že by odkázal ještě na ustanovení, které specifikuje povinnost řidiče mít při řízení řidičský průkaz.

[12] Stěžovatelka dále nesouhlasila s hodnocením pojmu „doklady potřebné k řízení motorového vozidla“ krajským soudem. Dle stěžovatelky je sice tento pojem v § 124 odst. 10 písm. h) zákona o silničním provozu užit, avšak jedná se o neurčitý právní pojem, který není zákonem definován, a proto jí nelze klást k tíži, že mu neporozuměla. Stěžovatelka se dále odvolala na skutečnost, že u ní nelze předpokládat rozum průměrného člověka, neboť to nebylo prokázáno a ani „*není osobou s rozumem průměrného člověka*“. Stěžovatelka „*je osobou s rozumem výrazně podprůměrným, nedisponuje ani středoškolským vzděláním, základní školu ukončila jen stěží, dva ročníky opakovala*“. Stěžovatelka dále zopakovala svůj názor, že nebylo prokázáno, že by ji policista výslovně vyzval k předložení řidičského průkazu, a krajský soud se dle jejího názoru odchýlil od judikatury Nejvyššího správního soudu, přičemž odkázala na rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 3. 2017, č. j. 2 As 322/2016 – 39. Stěžovatelka dále uvedla, že se na místě k přestupku nemohla vyjádřit, neboť policista jí vůbec nekladl za vinu nepředložení řidičského průkazu, ale odbočení přes plnou čáru. Dokonce ani v oznámení přestupku není uvedeno, že by nepředložila řidičský průkaz, ale „řidičské oprávnění“, což ani nelze. Ostatně, oznámení přestupku stěžovatelka ani neviděla, neboť není podepsané a absentuje její vyjádření, což je dle ní logické, protože se k údajnému nesprávnému odbočování nechtěla vyjadřovat. Ze spisu se nepodává, že by jí obsah oznámení byl přečten, nebo předložen tak, aby se s ním

pokračování

seznámila. Je dle ní účelové jí za tohoto skutkového stavu klást za vinu, že nereagovala na to, co policista uvedl v listině, se kterou se neseznámila.

[13] Stěžovatelka také trvala na názoru, že neexistovala zjevná souvislost mezi výzvou a účastí stěžovatelky na provozu na pozemních komunikacích. Policista totiž dle jejího názoru nevykonával silniční kontrolu, ale patrně soukromě se jí na něco dotázal a teprve poté, co jej stěžovatelka „uzemnila“, využil oprávnění policisty a vyzval ji k předložení dokladů. Policista přitom netvrdil, že by měl podezření, že stěžovatelka není držitelkou řidičského oprávnění. Odkaz krajského soudu na str. 5 rozhodnutí žalovaného stěžovatelka také nepovažovala za případný. K předložení dokladů tak dle stěžovatelky byla vyzvána jako chodec bez souvislosti s jízdou. Za takové situace nebyl policista dle jejího názoru oprávněn předložení dokladů požadovat.

III.

Vyjádření žalovaného

[14] Žalovaný se ve svém vyjádření ztotožnil s rozsudkem krajského soudu. Dle jeho názoru není pochyb o určitosti výroku správního rozhodnutí, pokud v něm uvedená porušená právní norma odkazuje na jiný odstavec téhož ustanovení. Současně bylo ve výroku zcela jasně uvedeno, že se jedná o absentující řidičský průkaz. K tomu žalovaný odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2017, č. j. 4 As 165/2016 – 46, publ. pod č. 3656/2018 Sb. NSS.

[15] Pokud jde o stěžovatelkou zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2017, č. j. 2 As 322/2016 – 39, odkázal žalovaný na pasáže, které stěžovatelka ve své argumentaci opomněla, neboť obdobně jako v uvedené věci i nyní ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka výzvě porozuměla, jestliže sama dle výpovědi zasahujícího policisty uvedla, že řidičský průkaz nemá. S ohledem na pojem „*doklady potřebné k řízení vozidla*“ je dle žalovaného tím spíše zřejmé, že šlo o výzvu k předložení řidičského průkazu, neboť v případě osobního automobilu nemohlo jít o drážní vozidlo, pro jehož řízení je vyžadován jiný doklad.

[16] Tvrzení stěžovatelky, že si s ní chtěl policista pouze soukromě pohovořit (které se však objevuje až v kasační stížnosti) vedle svého služebního vozidla poté, co kvůli tomu toto vozidlo otočil z jiného směru, dle žalovaného svědčí o neznalosti zákona o silničním provozu vzbuzující pochybnosti o způsobilosti stěžovatelky se provozu účastnit v roli řidiče. Pokud jde o preventivní charakter silniční kontroly, odkázal žalovaný na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2015, č. j. 6 As 276/2014 – 61, dle něhož její průběh nelze bez dalšího považovat za šikanozní v případě vyšetření na přítomnost alkoholu. Tím spíše platí, že policista nemusí mít konkrétní důvod pro výzvu k předložení potřebných dokladů nebo k vlastní silniční kontrole. V daném případě však existoval důvod spočívající v nestandardní jízdě stěžovatelky přes křižovatku. Výzva současně padla bezprostředně poté, co stěžovatelka vystoupila z vozidla.

IV.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[17] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[18] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[19] Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve námitkou stěžovatelky týkající se tvrzené neurčitosti výroku rozhodnutí správního orgánu I. stupně o vině stěžovatelky, jak byl změněn rozhodnutím žalovaného. S touto otázkou se Nejvyšší správní soud komplexně vypořádal v usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 10. 2017, č. j. 4 As 165/2016 – 46, na něž poukazoval již žalovaný, dle kterého *„správní orgán rozhodující o správním deliktu musí ve výrokové části rozhodnutí (§ 68 odst. 2 správního řádu) uvést všechna ustanovení, byť obsažená v různých právních předpisech, která tvoří v souhrnu právní normu odpovídající skutkové podstatě správního deliktu“*. Zároveň ale *„pokud správní orgán ve výrokové části rozhodnutí (§ 68 odst. 2 správního řádu) neuvede všechna ustanovení, která zakládají porušenou právní normu, bude třeba v každém jednotlivém případě posoudit závažnost takového pochybení. Při úvahách, zda je neuvedení určitého ustanovení ve výrokové části odstranitelné interpretací rozhodnutí, bude významné zejména to, zda jasné vymezení skutku ve výroku rozhodnutí dovoluje učinit jednoznačný závěr, jakou normu pachatel vlastně porušil. Důležité bude též to, jaká ustanovení ve výrokové části správní orgán uvedl, a jaká neuvedl. Ke zrušení rozhodnutí bude třeba přistoupit i tehdy, nebude-li chybějící ustanovení zmíněno ani v odůvodnění rozhodnutí“*.

[20] Nejvyšší správní soud shledal, že ve výroku rozhodnutí správního orgánu nejsou uvedena všechna relevantní zákonná ustanovení výslovně, neboť absentuje odkaz na § 6 odst. 8 písm. a) zákona o silničním provozu, v relevantním znění, který stanovil povinnost řidiče motorového vozidla mít u sebe při řízení řidičský průkaz, přičemž § 6 odst. 12 téhož zákona dále stanovil povinnost, kterou stěžovatelka přímo porušila, tj. povinnost řidiče motorového vozidla předložit na výzvu policistovi ke kontrole doklady uvedené v § 6 odst. 8 a 9 zákona o silničním provozu, tedy mj. právě řidičský průkaz. Při hodnocení, zda je neuvedení § 6 odst. 8 písm. a) zákona o silničním provozu ve výrokové části odstranitelné interpretací rozhodnutí, Nejvyšší správní soud vzal v úvahu, že stěžovatelka přímo porušila povinnost uvedenou v § 6 odst. 12 zákona o silničním provozu, nikoli povinnost uvedenou v § 6 odst. 8 písm. a) tohoto zákona, neboť skutečně nebyla postižena za to, že by řidičský průkaz u sebe při řízení neměla (být se v tomto smyslu při kontrole vyjádřila), ale za to, že ho na výzvu policisty nepředložila. Současně ve výroku rozhodnutí uvedený § 6 odst. 12 zákona o silničním provozu, v relevantním znění, neodkazoval na právní normu obsaženou na jiném místě zákona nebo dokonce na jiný právní předpis, ale pouze na jiný odstavec téhož ustanovení zákona o silničním provozu specifikujícího doklady, které měl řidič motorového vozidla povinnost na výzvu předložit. Lze také souhlasit s krajským soudem, že přestupek, jehož znaky jednání stěžovatelky vykazovalo,

pokračování

je ve výroku nezaměnitelně slovně popsán, přičemž je výslovně uvedeno nepředložení řidičského průkazu. Nejvyšší správní soud následně dospěl k závěru, že neuvedení odkazu na § 6 odst. 8 písm. a) zákona o silničním provozu, pokud ho lze vůbec považovat za pochybení správních orgánů, bylo v každém případě zhojeno jeho zmíněním na straně 5 rozhodnutí žalovaného. Námitku stěžovatelky proto neshledal soud důvodnou.

[21] Co se týče posouzení výzvy k předložení dokladů, které stěžovatelka dle svého tvrzení neporozuměla, dal Nejvyšší správní soud za pravdu krajskému soudu. Jak zdejší soud uvedl v rozsudku ze dne 13. 12. 2016, č. j. 7 As 238/2016 – 26, výzvu k předložení „dokladů potřebných k řízení a provozu vozidla“ lze považovat za dostatečně určitou: *„Za doklady potřebné k řízení a provozu vozidla je nutno považovat ty doklady, které u sebe musí řidič vozidla mít, aby mohl vozidlo řídit. Nejde o neurčitý právní pojem, jak uvádí stěžovatel, ale o běžně používané spojení, jehož obsah jednoznačně vyplývá z textu zákona o silničním provozu. Podle § 6 odst. 8 písm. a), b) a c) zákona o silničním provozu, ve znění účinném do 30. 12. 2015, musí mít každý řidič motorového vozidla při řízení u sebe řidičský průkaz, osvědčení o registraci vozidla podle zvláštního právního předpisu a doklad prokazující pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla podle zvláštního právního předpisu. Podle § 6 odst. 12 věty první téhož zákona je řidič motorového vozidla na výzvu policisty nebo vojenského policisty povinen předložit doklady podle § 6 odst. 8 a 9 zákona o silničním provozu policistovi ke kontrole. Není tedy pochyb o tom, že pokud je řidič vyzván k tomu, aby předložil doklady potřebné k řízení a provozu vozidla, má předložit i řidičský průkaz. Stěžovatelova argumentace údajnou nedostatečnou konkretizací tohoto spojení v zákoně a judikatuře a jeho vlastními neseznatelnými vnitřními myšlenkovými pochody a směry jeho uvažování nemůže nic změnit na jasném textu zákona, ani na zažité praxi jeho aplikace, a tedy ani na zcela správných a přesvědčivě odůvodněných závěrech krajského soudu.“*

[22] Nejvyšší správní soud však také uznává, že řidič si nemusí ihned aktivně vzpomenout, které všechny doklady, potvrzení aj. musí mít při řízení u sebe a kdy a komu je povinen je předložit. Z uvedeného důvodu v rozsudku ze dne 22. 3. 2017, č. j. 2 As 322/2016 – 39, na který stěžovatelka odkázala, zdejší soud uvedl: *„Povinností příslušné kontrolující osoby (jejichž oprávnění vyžadovat předložení dokladů se různí – viz v rozhodném znění zákona o silničním provozu rozdíl v oprávnění policisty a vojenského policisty podle § 6 odst. 12 věty první a oprávnění strážníka obecní policie ve stejnokroji nebo celníka ve stejnokroji podle jeho věty druhé) tedy je, nejsou-li v konkrétním případě hned takřkajíc napoprvé předloženy všechny jí oprávněně vyžadované doklady, konkrétně a srozumitelně upřesnit, co vše je třeba (ještě) předložit. Jinak řečeno, v projednávané věci byli policisté povinni poté, co stěžovatelka na výzvu „předložte doklady potřebné k řízení a provozu motorového vozidla“ nepředložila řidičský průkaz, jí jednoznačně a konkrétně sdělit, aby jim jej předložila. Jistě nebyli povinni užít přesně slov zákona; byli však povinni vyslovit svůj požadavek natolik srozumitelně, aby jej pochopil nejen řidič s rozumem průměrného člověka, ale i řidič s rozumem podprůměrným, za něhož se podle svých vlastních slov má stěžovatelka. S ní je třeba souhlasit v tom ohledu, že řízení auta je v dnešní době natolik běžnou a často nezbytnou činností, že i osobám podprůměrného rozumu má být dostupné, splňují-li podmínky podle § 3 odst. 2 zákona o silničním provozu, tedy jsou-li dostatečně tělesně a duševně způsobilé k řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti a v potřebném rozsahu ovládají řízení vozidla nebo jízdu na zvířeti a předpisy o provozu na pozemních komunikacích.“*

[23] K takovému postupu se však má dle uvedeného rozsudku policista uchýlit pouze v případě, že není jasné, zda kontrolovaná osoba výzvě porozuměla. V tomto ohledu lze

souhlasit s žalovaným, že stěžovatelka dle výpovědi zasahujícího policisty sama uvedla, že řidičský průkaz nemá. Tuto skutečnost stěžovatelka nepopírá, ačkoliv měla možnost se k ní vyjádřit již v průběhu správního řízení. Jestliže by jej měla „v jiné příbrádce“, jak naopak ve správním řízení následně tvrdila, jistě jí nic nebránilo jej předložit. Obdobně jako v citované věci pozdější verzi události předestřené stěžovatelkou nelze přisvědčit také s ohledem na pokus policisty s ní přestupek projednat v blokovém řízení, jak vyplývá z oznámení přestupku, které jí bylo předloženo a k němuž se odmítla vyjádřit nebo jej podepsat. Tvzení stěžovatelky, že se s listinou nemohla seznámit, lze pak jen stěží uvěřit, jestliže ve správním řízení ani před krajským soudem nenamítala, že o její existenci nevěděla, jak tvrdí nyní v kasační stížnosti, ani nerozporovala její obsah, ačkoliv se seznámila se spisovým materiálem a měla možnost konfrontovat policistu, který svůj postup při vyhotovení oznámení konzistentně potvrdil i ve své výpovědi. Současně se Nejvyšší správní soud pozastavuje nad skutečností, že ačkoliv o vyhotovení oznámení dle svého tvrzení vůbec nevěděla, uvádí dále, že se odmítla vyjádřit k údajnému nesprávnému odbočování, které jí bylo policistou „kladeno za vinu“. O tom, že stěžovatelka dobře věděla, které doklady má povinnost při kontrole předložit, svědčí i skutečnost, že dle výpovědi policisty ostatní doklady (s výjimkou řidičského průkazu), tedy osvědčení o registraci vozidla a doklad prokazující pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (tzv. zelenou kartu) předložila. O to úsměvnější je následující pasáž kasační stížnosti, v níž tvrdí, že s ní policista vlastně vůbec nic v souvislosti s její předchozí jízdou neprojednával, neboť s ní vedl soukromý rozhovor.

[24] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že stěžovatelka výzvě nejen porozuměla, ale navíc sama uvedla, který doklad u sebe nemá. V dané situaci nebylo nutné, aby ji policista opětovně vyzýval k předložení dokladu, o němž mu sdělila, že jej nemá. Současně, i kdyby tomu tak hypoteticky nebylo, z následného pokusu projednat věc na místě vyplynulo, který doklad po ní byl požadován, a stěžovatelka měla možnost jej předložit. Z uvedených důvodů ani tato námitka není důvodná.

[25] Pokud jde o zákonnost výzvy učiněné vůči stěžovateli, Nejvyšší správní soud shledal, že povinnost dle § 6 odst. 12 zákona o silničním provozu předložit doklady podle § 6 odst. 8 a 9 téhož zákona policistovi ke kontrole se vztahovala výhradně na řidiče motorového vozidla. Výraz „řidič“ je definován v § 2 písm. d) zákona o silničním provozu: jde o účastníka provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové nebo nemotorové vozidlo anebo tramvaj; řidičem je i jezdec na zvířeti. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 3. 2012, č. j. 2 As 130/2011 – 63, citovaném již krajským soudem, „[t]o ještě neznamena, že řidičem je pouze osoba aktuálně (tj. právě v daný okamžik) řídící vozidlo či tramvaj (či jedoucí na zvířeti), jak by se snad mohlo zdát z dikce předmětného ustanovení. Takový výklad by vedl k absurdním závěrům; v takovém případě by např. vyšetření, zda řidič není ovlivněn alkoholem, muselo probíhat přímo za jízdy.“ Dle tohoto rozsudku je účastníkem provozu, resp. řidičem také „ten, kdo se zcela prokazatelně chystá nastartovat vůz a vyjet s ním na pozemní komunikaci. Bezesporu takovou osobou bude i osoba, která sice již ukončila jízdu na pozemní komunikaci, ale souvislost s provozem na pozemní komunikaci je stále ještě bezprostřední a není přetržena jinou déletrvající činností či dějem“.

[26] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala, že dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2011, č. j. 2 As 1/2011 – 60, zde musí být dána zjevná souvislost mezi důvodem k učinění výzvy a účastí vyzývané osoby na provozu na pozemních

pokračování

komunikacích jakožto řidiče. Nejvyšší správní soud v něm konstatoval, že „řidičem, na něhož se vztahuje povinnost vymezená v § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, bude i ten řidič, který byl přímým účastníkem silničního provozu před určitým časovým okamžikem. Musí zde však existovat na první pohled zjevná souvislost mezi důvodem k učinění výzvy a účastí vyzývané osoby v provozu na pozemních komunikacích jakožto řidiče. Ačkoliv tedy v okamžiku, kdy se stěžovatel měl na základě kvalifikované výzvy podrobit vyšetření na přítomnost alkoholu, nebylo ještě dostatečně prokázáno, že se účastnil oznámené dopravní nehody, nejedná se o skutečnost, která by mohla zbavit policejní orgány oprávnění učinit výzvu ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu.“ Tak jako v citované věci i v nyní posuzovaném případě byla souvislost mezi učiněním výzvy policisty a účastí vyzývané osoby jakožto řidiče na silničním provozu jednoznačně dána.

[27] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v nyní posuzované věci nebylo třeba zjišťovat a ani prokazovat, zda měl zasahující policista důvodné podezření na spáchání přestupku či trestného činu, neboť postačovala časová souvislost mezi učiněním výzvy a účastí stěžovatelky na silničním provozu, a to i s ohledem na preventivní povahu silničních kontrol. Jak uvedl správně krajský soud, stěžovatelkou zastávaný výklad by vedl k absurdním závěrům, že silniční kontrole je možné se vyhnout, jestliže řidič dostatečně rychle zastaví a vystoupí z vozidla. Na okraj pak lze poznamenat, že Nejvyššímu správnímu soudu není jasné, jakou bližší souvislost by si stěžovatelka představovala, než přímý dotaz policisty na její jednání při řízení vozidla, z něhož právě vystoupila. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal ani tuto námitku opodstatněnou.

V.

Závěr a náklady řízení

[28] Nejvyšší správní soud kasační námitky stěžovatelky neshledal důvodnými, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[29] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, od účastníka, který ve věci úspěch neměl. Úspěšnému žalovanému ovšem žádné náklady nad rámec běžné administrativní činnosti v tomto řízení nevznikly, takže mu Nejvyšší správní soud náhradu jeho nákladů nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 11. ledna 2021

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu